

22.12.1966

G Ü N D E N

1-Şöbəyə (Kültür Məktəbə Adan Ətkən)

2- Nəşriyyat dənəsinə əgini

(Şir Nəşriyyat,

(Şir Nəşriyyat Tərtibatı,

(İki Yazıçı,

3- Milli Folklor İnstitutunun ilk qalığıları
üzərinə bilgi (İnstitutun İdarəetmə Şöbəsi
tərtibatından)

4- Qalığına rəpərə üzərinə gürüş

5- Milli Folklor İnstitutunun Kuruluş Komitəsi Tərtibatı
üzərinə gürüş.

Milli Folklor Əlkitabı (Kuznoğlu)

134504 Təvfiq Bey

134181 Kemal Ə

5439 sayılı sənəd m.2.

Millî Folklor Enstitüsünün kurulması hakkında
Millî Eğitim Bakanı
Sayın Orhan Dengiz'in
mucipleri

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı
Kültür Müsteşarlığı
Özel
450

16.5.1966

Bakanlık Yüksek Makamına

Köklü ve çok yaygın bir mazisi bulunan ve metodlu şekilde inceleme ve araştırmalarla tedvin edilmesi gereken Türk Folklorunun halk şiiri ve edebiyatı, halk sanatı, halk âdetleri, halk müziği ve dansları, halk kıyafetleri..... gibi çeşitli kollarında çalışmalar yapmak, bir folklor arşivi, kütüphanesi ve müzesi kurmak, memleketin muhtelif yerlerinde bu konularda yapılan çalışmaları birleştirmek, teşvik etmek ve bunlara rehberlik etmek üzere Ankara'da Bakanlığımıza bağlı olarak bir (Millî Folklor Enstitüsü) kurulması yıllardan beri özlemi duyulan bir hizmet olarak telâkki edilmektedir. Böyle bir enstitünün kurulmasında ilk adım olarak Müsteşarlığımız, bağlı evrakta adları geçen ihtisas sahibi zevatı Millî Kütüphanede bir araya toplamış ve bunlara ilişikte sunulan protokolu hazırlatmıştır. İlgililerce tam bir tasviple karşılanan ve kurulması büyük bir ihtiyaca cevap teşkil edecek olan bu Enstitünün şimdilik, Kültür Müsteşarlığına bağlı Umum Müdürlüklerin ve Müesseselerin kendi sahalarındaki malzeme yardımıyla faaliyete geçirilmesi ve protokol esasları dahilinde gerekli her türlü hazırlığı yaparak lüzumlu tüzük ve kanunları hazırlaması ve çalışmalarını safha safha Yüksek Makamlarının tasvibine sunması hususlarını takdir ve tensiplerinize derin saygılarımla arz ederim.

Kültür Müsteşarı
Adnan Ötüken

Uygundur
Millî Eğitim Bakanı
16.5.1966
Orhan Dengiz

30 NISAN 1966 GÜNÜ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
TARAFINDAN DAVET EDİLEN BAZI
FOLKLORCULARCA HAZIRLANAN
İLK KURULUŞ
PROTOKOLU

Kuruluş:

I- Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarlığına bağlı olmak üzere müstakil bir Türk Folklor Enstitüsü müdürlüğü kurulmalıdır.

Amaç:

- II- A) Türkiye ve Türk dünyası ile ilgili folklor arşivi kurmak ve bu arşivi mümkün olan süratle geliştirmek.
- B) Türkiye folklor atlası, araştırma haritası, folklor sözlüğü ve folklor ansiklopedisi meydana getirmek üzere derhal faaliyete geçmek.
- C) Folklorla ilgili monografiler, bibliyografyalar, anketler, kılavuz el kitapları, broşürler, kataloglar, sözlükler, ansiklopediler, tanıtma yayınları, plâk yayınları, kısa filmler, antolojiler hazırlamak, bastırmak ve yayınlamak, konferanslar düzenlemek, halk oyunlarına ait incelemeler yapmak ve yaptırmak.
- D) Tamamen bilimsel anlamda bir dergi yayınlamak.
- E) Türkiye folklorunu değerlendirecek ölçüde yurt içi araştırma gezileri tertiplemek.
- F) Yurdumuzun sosyal, idarî, hukukî, iktisadî ve kültürel meseleleriyle meşgul olan müesseseler için gerekli folklor materyalini hazırlamak ve hazırlatmak.
- G) Folklor müzeleriyle açık hava müzeleri kurmak üzere ilgili teşekküllerle işbirliği yapmak.
- H) Türkiye dışındaki Türklerin folklorunu tesbit etmek, geçermek ve gerekli olan her türlü bilimsel araştırma ve incelemelerde bulunmak.
- I) Uluslar arası kongrelere katılmak, ulusal ve uluslar arası kongreler düzenlemek.
- J) Yurt içi ve dışı ilgili kurumlara sıkı haberleşme ve temaslarda bulunmak, onlarla malzeme ve her türlü yayın değişimleri yapmak, gerekli görülen yerlerde iribat büroları açmak.
- K) Folklor alanında çalışmakta olanlarla aynı konuda araştırma ve incelemelerde bulunan Türk ve yabancı kimselere mümkün olan maddî ve manevî yardımı sağlamak.
- L) Folklorla ilgili çeşitli yayınları teşvik ve himaye etmek, gerekirse ödüller vermek.
- M) Şimdiye kadar yayınlanmış folklor ve maddî kültür malzemesiyle

ilgili neşriyatı içine alan bir ihtisas kitaplığı kurmak ve bu kitaplığı yayınlarla beslemek.

- M) Folklor uygulamalarında. müzik, oyun, kıyafet ve benzeri elemanların otantik niteliğini korumak için ilmi bakımdan gereken uyarılarda bulunmak.
- N) Folklorun millî ahlak ve terbiye bakımından önemi dikkate alınarak başta liseler, öğretmen okulları, eğitim enstitüleri olmak üzere çeşitli okul ve müesseselerin kültür faaliyetleri için uygun şekilde alınması için gerekli çalışma ve teşebbüsleri yapmak.
- O) Folklor konusunda ilmi araştırma ve ihtisas yapacaklar için iç ve dış burslar temin ederek yetiştirmelerine yardımcı olmak.

Teskilât:

III- Merkez Teskilâtı:

Enstitü bir müdürle idare edilir. Beş bölümü vardır:

Bunlar:

- 1- Manevî kültür bölümü
- 2- Maddî kültür bölümü
- 3- Halk edebiyatı bölümü
- 4- Müzik ve oyun bölümü
- 5- Kütüphane, arşiv ve yayın bölümü

Bu bölümler için gerekli uzman, teknisyen ve büro memurları Millî Eğitim Bakanlığınca tayin olunur.

IV- Danışma Kurulu:

Danışma Kurulu Millî Eğitim Bakanlığınca folklor ve etnografya uzman ve araştırmacıları arasından seçilen otuz kişilik bir kuruldur. Bu kurul yılda iki defa toplanır. Ayrıca Bakanlık gerekli görürse olağanüstü toplantıya çağırır. Danışma Kurulu Enstitü'nün çalışmalarına yön verir.

V- Merkez Yönetim Kurulu:

Danışma kurulu içerisinde seçilen yedi kişiden meydana gelir. Bu kurul merkez teşkilâtı ile işbirliği yapar ve Danışma Kurulu'nun aldığı kararların uygulanmasında yardımcı olur.

T. C.
MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Millî Folklor Enstitüsü

Müdürlüğü

Sayı : 46

G E R E K Ç E

Köklü ve çok yaygın bir geçmişi bulunan folklorumuz bugüne kadar metotlu bir şekilde incelenmemiştir. 1927 yıllarında kurulan bir dernek o zamana göre ileri bir çalışma düzenine girmiş ise de sonradan bu çalışma şekli ve temposu devam etmemiştir. Bu dernek tarafından bir sayı çıkarılan dergiden sonra Eminönü Halkevi'nin çıkardığı "Halk Bilgisi Haberleri" Dergisi ise 124 sayı çıkmış olup bugün için önemli bir kaynaktır. Sonradan çıkarılan "Türk Folklor Araştırmaları" dergisi de yurdun çeşitli bölgelerindeki araştırmacıların çalışma ürünlerini bir araya toplayan değerli bir dergidir. Dergilerde yayımlanan bol malzemeye rağmen folklor araştırmalarımızda batı anlayışında bir metot uygulanmamıştır. Devlet Konservatuvarının düzenlediği müzik tesbit gezilerinde derlenen değerli müzik folklor ürünleri de işlenmeden arşivlerimizde kalmıştır.

Zaman geçtikçe, ulaştırma ve haberleşme araçları arttıkça, radyo ve televizyon gibi medeniyet araçları köylere kadar yayıldıkça folklor ürünleri ortadan kalkmaktadır. Folklor çalışmalarını/bilimsel metotlara göre yapmak, bunun için elemanları yetiştirmek, derlenen malzemeyi düzenleyip yayınlamak bir zaruret haline gelmiş bulunmaktadır. Balkan ülkelerinin hemen hepsinde bu yolda dernekler kurulmuştur. Onların çalışmaları bugün âleri bir safhadadır. Bizde de folklorun çeşitli kol- larında halk şiiri ve edebiyatı, halk sanatları, halk gelenek, görenek ve inanç- ları, halk müziği ve dansları, halk tiyatrosu, âşık edebiyatı ve benzerleri çalış- malar yapmak; bir folklor arşivi, kitaplığı ve müzesi kurmak; folklor çalışma- larını birleştirmek, teşvik etmek, araştırma yapanlara öncülük etmek ve dış ülke- lerdeki Türk folklorunu da incelemek üzere Millî Eğitim Bakanlığına bağlı bir enstitü kurulması gerekli bulunmuştur.

Başka Batı ülkelerinde de devlete bağlı ve devlet himayesinde faaliyette bulunan bu gibi enstitülerden başka Üniversitelerinin bünyesinde de ayrıca muhtar kürsüler ve enstitüler kurulup bir taraftan Millî sınırları içindeki, öte yandan da Millî sınırları dışındaki kendi folklor ürünlerini derleyip değerlendirmekte ve başka milletlerin folkloru ile karşılaştırmalar yaparak medeniyetin temellerine doğru inme yolunda bir kaç yüz yıldan beri çalışmaktadırlar. Biz bu konuda çok geç kalmış durumdayız. Ancak Ziya Gökalp'ın "Türkçülüğün Esasları" adlı eserinde Millî bünyenin ayrılmaz bir parçası olarak folklor konusu esas alındıktan sonra, aydın- larımız konuya eğilmiştir ise de ne yazık ki bugüne kadar metotlu bir yönetim yapacak bir merkezin kurulmadığı görülmektedir. Bu iş ancak heveslilerin elinde dağınık ve metotsuz bir şekilde yürütülmektedir. Bu duruma bir son vermek üzere Millî Eğitim Bakanlığı bünyesi içinde Haziran 1966 tarihinde Kültür Msteşarlığına bağlı bir ünite olarak "Millî Folklor Enstitüsü" kurulmuştur. Bu teşkilâta bir hukukî kişilik kazandırmak uygun mütalâa edilmiş ve bu tasarı hazırlanmıştır.

Kurulacak olan enstitü gene Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olacaktır. Tasarının birinci maddesinde buna göre hüküm sevk edilmiştir.

A. R. Önder

TÜRK — MİLLÎ FOLKLOR ENSTİTÜSÜ KURULUŞ
KANUNU TASARISI
HALKBİLİM KURUMU

KURULUŞ VE AMAC:

Madde:1- Türkiye ve Türkiye dışındaki Türk Folkloru ile ilgili araştırmalar yapmak, amacıyla Millî Folklor Enstitüsü kurulmuştur.

ve Türk folklorunu yaymak
Enstitü Millî Eğitim Bakanlığına bağlıdır.

TANIM ve KAPSAMI

GÖREVLER:

Madde:2- Millî Folklor Enstitüsünün görevleri şunlardır:

A- Türkiye ve Türk dünyası ile ilgili Folklor araştırmaları yapmak, bir Folklor arşivi kurmak ve bu arşivi geliştirmek ve bilim âleminin faydalanmasına sunmak, *bazı bilgileri değerlendirmek*

B- Türkiye Folklor atlasını yapmak, Folklor sözlüğü ve ansiklopedisi düzenlemek, *iltisat dergisi, monografiler, ödül verme, eser sadm alması, elyapı kurmaları, kitaplar, kurslar*

C- Folklorla ilgili her türlü yayınlar yapmak. yapılan yayınları teşvik etmek, Müzeler kurmak, Filmler hazırlamak, *plakalar yayınlamak*

Ç- Üniversiteler ve diğer bilimsel kurumlarla Millî ve Milletlerarası Folklor kurumları ile işbirliği yapmak; folklor alanında çalışan yerli ve yabancı kimselerle alâka kurmak ve onlara yardım etmek; folklor uzmanı yetiştirilmek üzere tedbirler almak,

D- Millî ve Milletlerarası kongre ve seminerler düzenlemek, bu gibi toplantılara katılmak,

E- Folklor'un, çeşitli okul ve kurumların kültür çalışmaları arasına alınması için gereken teşebbüslerde bulunmak,

F- Yurtta folklor araştırmalarını yapmak ve yerleştirmek için kurslar ve seminerler düzenlemek, Millî Folklor Enstitüsü'nün bu görevleri danışma kurulunun direktiflerine uygun olarak öncelik esasına göre yapılır.

ORGANLAR:

Madde:3- Millî Folklor Enstitüsü'nün organları Danışma Kurulu, Merkez Yönetim Kurulu ve Merkez Teşkilâtıdır.

DANIŞMA KURULU:

Madde:4- Danışma Kurulu, Millî Folklor Enstitüsü'nün çalışmalarına bilimsel yön veren 30 kişilik bir organdır. Üyeleri, folklor uzman ve araştırmacıları arasından Enstitü Müdürü'nün teklifi üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca seçilir.

Danışma Kurulu, yılda iki defa toplanır.

Danışma Kurulu?
Ofisimizde üye olabilecekler belirlenmeli Sezer Bey
(Türk Folklor Kurumu)

*bu folklorlar et-
ve kitleleri veya bunları
etkileyen folklorları*

MERKEZ YÖNETİM KURULU:

Madde:5- Merkez Yönetim Kurulu, Millî Folklor Enstitüsü'nün yürütme organıdır. Danışma Kurulu tarafından ve kendi içinden seçilen, her yıl üçte biri değişen altı asil üyeden teşekkül eder. Asillerle birlikte yedekleri de seçilir. Görev süresi bitenler yehiden seçilebilir.

MERKEZ TESKİLATI:

Madde:6- Millî Folklor Enstitüsü'nün Merkez Teşkilâtı bir Müdür ile görevlilerden teşekkül eder.

Müdür, Enstitü'nün Yöneticisi olup Danışma Kurulu ile Merkez Yönetim Kurulunun tabii üyesidir. Müdür, Millî Eğitim Bakanlığınca atanır.

Enstitüyü yönetim işlerinde temsil ve ilzâm eder. Enstitü görevlileri de Millî Eğitim Bakanlığınca atanır.

GELİRLER:

Madde:7- Enstitü gelirleri, her yıl Millî Eğitim Bakanlığı bütçesine bu maksat için konulacak ödenekten sağlanır.

Personel giderleri dışındaki giderler için (R) formülü uygulanır.

YÖNETMELİK:

Madde:8- Millî Folklor Enstitüsü organlarının kuruluş, görev, yetki ve çalışma usulleri ile personelin çalışma şekli ve şartları, Danışma Kurulu ile Merkez Yönetim Kurulu üyelerine ve uzmanlara verilecek huzur hakları enstitü tarafından hazırlanıp Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanacak bir yönetmelikte belirtilir. Yönetmeliği Danışma Kurulu hazırlamalı (Sezer - TFK)

GEÇİCİ MADDE:

Halen faaliyette bulunan enstitü, bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bütün hak ve vecibeleriyle Millî Folklor Enstitüsü'ne geçer.

Madde:9- Bu kanun yayım tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde:10- Bu kanunu Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Tasarrufların Amali (Kemal Ol)

Oltaay Güzelbey - Türk Folklor Kurumu
Genel Sekreteri
(Derleyici üyeliği olsun)

22/12/1966 Milli Kütüphane'de
Balıoğlu komitesi:
Folklor belgesi kataloğunda. Yolcu Tulu

bulduğunu geleneklerini yakalayamaz,
misal belgesi; Mîmîkî folklor müdü?
Tasarıya folklor komiteleri analizi,
Deklamasyonun Tuluşluk anlaşılması,
Tuluşun edîtlîği anlaşılmasında dünya
anlaşılır. Tuluş sanatından art so-
man, oradan da rönesans doğmuştur.
Komite anlayış da folklordur.
Yazı da mîmîkî, deklamasyon
dur, Tuluş ailesi meşgulîte ye-
meli gelir.

Boğaziçi Üniversitesi

Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtımı

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTOTH0200108